

Statyka kratownicy aluminiowej o 2 różnych przekrojach prętów obciążonej temperaturą

ORIGIN := 1 - *Ustawienie sposobu numeracji wierszy i kolumn macierzy*

E := 70GPa - *Moduł Younga aluminium*

$\alpha_t := 2 \cdot 10^{-5}$ - *Współczynnik rozszerzalności cieplnej stali*

D1 := 70mm g1 := 3mm

D2 := 50mm g2 := 3mm

$A1 := 4g1 \cdot (D1 - g1) = 8.040 \cdot \text{cm}^2$ - *Pole powierzchni przekroju elementów 1...3*

$A2 := 4g2 \cdot (D2 - g2) = 5.640 \cdot \text{cm}^2$ - *Pole powierzchni przekroju elementów 4...6*

Parametry pomocnicze:

L_{ss} := 2 - *Liczba stopni swobody węzła*

L_e := 9 - *Liczba elementów*

L_w := 5 - *Liczba węzłów*

L_r := L_{ss} · L_w - *Liczba równań*

K_{0Lr, Lr} := 0 - *Deklaracja globalnej macierzy sztywności i wypełnienie jej zerami*

p_{0Lr} := 0 - *Deklaracja globalnego wektora obciążeń i wypełnienie go zerami*

Funkcja LBM - Lokuj Blok Macierzy, używana przy agregacji macierzy sztywności i wektora obciążeń termicznych

$LBM(A, B, w, k) :=$

for $i \in 1 \dots \text{rows}(B)$	for $j \in 1 \dots \text{cols}(B)$
	$A_{w+i-1, k+j-1} \leftarrow B_{i, j}$
A	

Numery węzłów początkowych (Wp)
i końcowych (Wk) elementów

Przyrost temperatury
elementów

Przekroje elementów

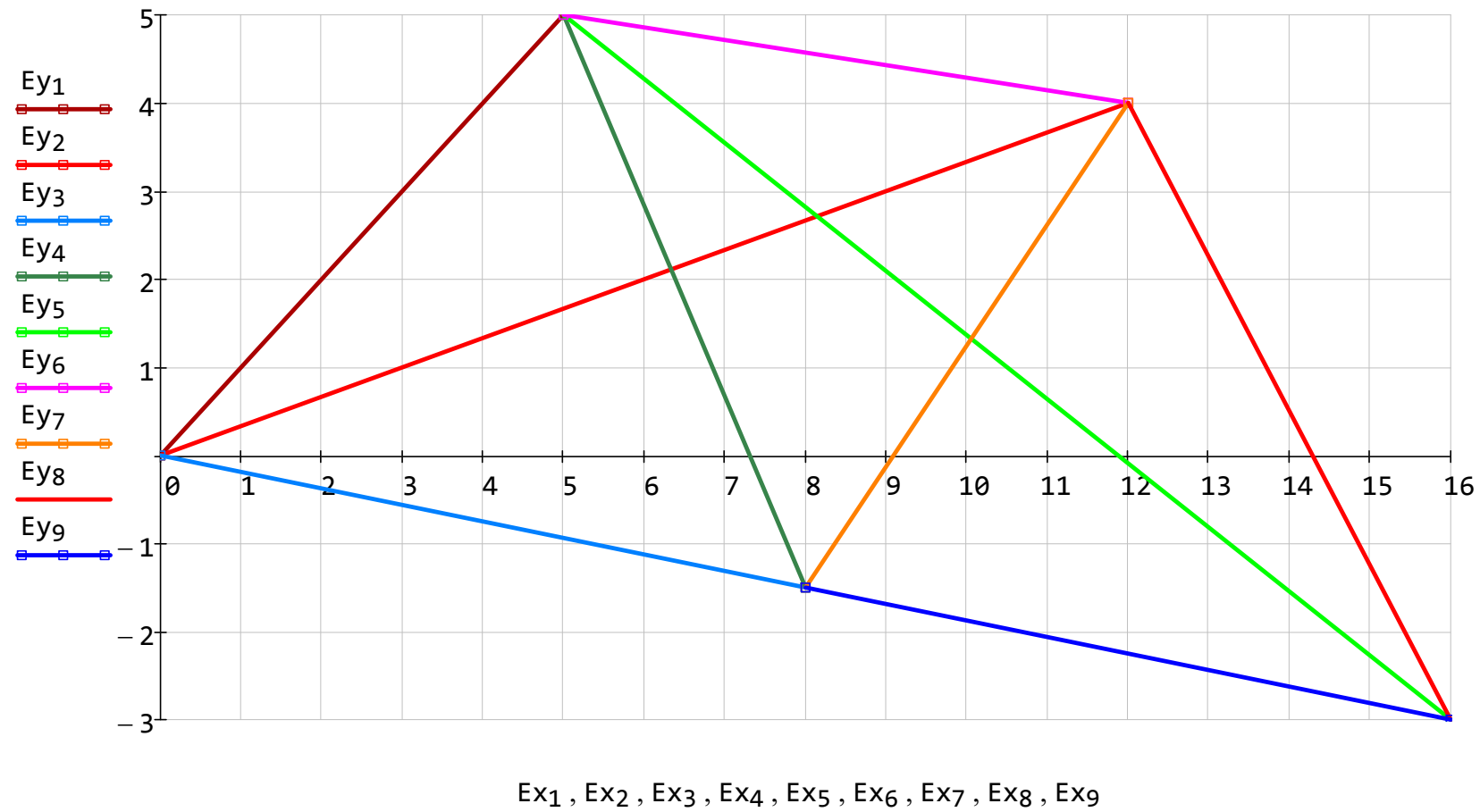
Współrzędne węzłów kratownicy

$$\begin{matrix}
 X := \begin{pmatrix} 0 \\ 5 \\ 8 \\ 12 \\ 16 \end{pmatrix} \\
 Y := \begin{pmatrix} 0 \\ 5 \\ -3 \cdot \frac{8}{16} \\ 4 \\ -3 \end{pmatrix} \\
 Wp := \begin{pmatrix} 1 \\ 1 \\ 1 \\ 2 \\ 2 \\ 2 \\ 3 \\ 4 \\ 4 \\ 3 \end{pmatrix} \\
 Wk := \begin{pmatrix} 2 \\ 4 \\ 3 \\ 3 \\ 5 \\ 4 \\ 4 \\ 5 \\ 5 \\ 5 \end{pmatrix} \\
 T := \begin{pmatrix} 0 \\ 40 \\ 0 \\ 0 \\ 50 \\ 0 \\ -20 \\ 0 \\ 0 \\ 0 \end{pmatrix} \\
 A := \begin{pmatrix} A1 \\ A1 \\ A2 \\ A2 \\ A2 \\ A1 \\ A2 \\ A1 \\ A1 \\ A2 \end{pmatrix}
 \end{matrix}$$

$e := 1 \dots Le$ *Pętla po wszystkich elementach kratownicy*

Rysunek elementów kratownicy pozwala kontrolować poprawność wprowadzonych danych

$$Ex_e := \begin{bmatrix} X_{(Wp_e)} \\ X_{(Wk_e)} \end{bmatrix} \quad Ey_e := \begin{bmatrix} Y_{(Wp_e)} \\ Y_{(Wk_e)} \end{bmatrix} \quad Ex, Ey - \text{współrzędne węzłów elementów kratownicy}$$

Macierze sztywności elementów kratownicy

$$Lx_e := X_{(Wk_e)} - X_{(Wp_e)}$$

$$Ly_e := Y_{(Wk_e)} - Y_{(Wp_e)}$$

$$L_e := \sqrt{(Lx_e)^2 + (Ly_e)^2}$$

$$Lx =$$

	1
1	5.000
2	12.000
3	8.000
4	3.000
5	11.000
6	7.000
7	4.000
8	4.000
9	8.000

m

$$Ly =$$

	1
1	5.000
2	4.000
3	-1.500
4	-6.500
5	-8.000
6	-1.000
7	5.500
8	-7.000
9	-1.500

m

$$L =$$

	1
1	7.071
2	12.649
3	8.139
4	7.159
5	13.601
6	7.071
7	6.801
8	8.062
9	8.139

m

$$J_e := \frac{E \cdot A_e}{(L_e)^3} \cdot \begin{bmatrix} (Lx_e)^2 & Lx_e \cdot Ly_e \\ Lx_e \cdot Ly_e & (Ly_e)^2 \end{bmatrix}$$

Mimo, że nie jest to potrzebne w dalszych obliczeniach, można pokazać bloki J macierzy sztywności wszystkich elementów

$$J_1 = \begin{pmatrix} 3979.6 & 3979.6 \\ 3979.6 & 3979.6 \end{pmatrix} \cdot \frac{kN}{m}$$

$$J_2 = \begin{pmatrix} 4004.4 & 1334.8 \\ 1334.8 & 444.9 \end{pmatrix} \cdot \frac{kN}{m}$$

$$J_3 = \begin{pmatrix} 4685.7 & -878.6 \\ -878.6 & 164.7 \end{pmatrix} \cdot \frac{kN}{m}$$

$$J_4 = \begin{pmatrix} 968.5 & -2098.3 \\ -2098.3 & 4546.4 \end{pmatrix} \cdot \frac{kN}{m}$$

$$J_5 = \begin{pmatrix} 1898.5 & -1380.7 \\ -1380.7 & 1004.2 \end{pmatrix} \cdot \frac{kN}{m}$$

$$J_6 = \begin{pmatrix} 7800.0 & -1114.3 \\ -1114.3 & 159.2 \end{pmatrix} \cdot \frac{kN}{m}$$

$$J_7 = \begin{pmatrix} 2008.3 & 2761.4 \\ 2761.4 & 3797.0 \end{pmatrix} \cdot \frac{kN}{m}$$

$$J_8 = \begin{pmatrix} 1718.3 & -3007.1 \\ -3007.1 & 5262.4 \end{pmatrix} \cdot \frac{kN}{m}$$

$$J_9 = \begin{pmatrix} 4685.7 & -878.6 \\ -878.6 & 164.7 \end{pmatrix} \cdot \frac{kN}{m}$$

Agregacja, czyli dodawanie bloków macierzy sztywności elementów do macierzy globalnej

$$n_e := Lss \cdot Wp_e - 1 \quad k_e := Lss \cdot Wk_e - 1 \quad \leftarrow \text{numery stopni swobody węzłów początkowych (} n_e \text{) i końcowych (} k_e \text{)}$$

$$K := \sum_e \left(LBM(Ko, J_e, n_e, n_e) + LBM(Ko, J_e, k_e, k_e) - LBM(Ko, J_e, n_e, k_e) - LBM(Ko, J_e, k_e, n_e) \right)$$

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	12669.7	4435.8	-3979.6	-3979.6	-4685.7	878.6	-4004.4	-1334.8	0.0	0.0
2	4435.8	4589.3	-3979.6	-3979.6	878.6	-164.7	-1334.8	-444.9	0.0	0.0
3	-3979.6	-3979.6	14646.5	-613.7	-968.5	2098.3	-7800.0	1114.3	-1898.5	1380.7
4	-3979.6	-3979.6	-613.7	9689.3	2098.3	-4546.4	1114.3	-159.2	1380.7	-1004.2
5	-4685.7	878.6	-968.5	2098.3	12348.2	-1094.1	-2008.3	-2761.4	-4685.7	878.6
6	878.6	-164.7	2098.3	-4546.4	-1094.1	8672.8	-2761.4	-3797.0	878.6	-164.7
7	-4004.4	-1334.8	-7800.0	1114.3	-2008.3	-2761.4	15531.0	-25.1	-1718.3	3007.1
8	-1334.8	-444.9	1114.3	-159.2	-2761.4	-3797.0	-25.1	9663.4	3007.1	-5262.4
9	0.0	0.0	-1898.5	1380.7	-4685.7	878.6	-1718.3	3007.1	8302.5	-5266.3
10	0.0	0.0	1380.7	-1004.2	878.6	-164.7	3007.1	-5262.4	-5266.3	6431.2

$\cdot \frac{\text{kN}}{\text{m}}$

*Globalna macierz sztywności **K** bez uwzględnienia warunków brzegowych jest osobliwa tzn. $|\mathbf{K}|=0$*

$$\left| \mathbf{K} \cdot \frac{1\text{m}}{\text{kN}} \right| = 0.000 \times 10^0$$

Aby obliczyć wyznacznik macierzy, której elementy nie są liczbami bezwymiarowymi musimy macierz pomnożyć przez odwrotność jednostek aby doprowadzić elementy do postaci bezwymiarowej - to jest wymóg MatCada.

Zamiast zera wyznacznik może być "bardzo małą" liczbą ze względu na niedostateczną dokładność wyrazów macierzy sztywności.

Globalny wektor sił węzłowych

$$p := p_0$$

$$F_{x2} := 6\text{kN} \cdot \cos(20\text{deg}) \quad F_{y2} := -6\text{kN} \cdot \sin(20\text{deg})$$

$$F_{x4} := -7\text{kN} \cdot \cos(40\text{deg}) \quad F_{y4} := -7\text{kN} \cdot \sin(40\text{deg})$$

$$p_3 := F_{x2} \quad p_4 := F_{y2}$$

$$p_7 := F_{x4} \quad p_8 := F_{y4}$$

$$p =$$

	1
1	0.000
2	0.000
3	5.638
4	-2.052
5	0.000
6	0.000
7	-5.362
8	-4.500
9	0.000
10	0.000

kN

siły węzłowe wywołane temperaturą w elemencie "e"

$$t_e := \alpha t \cdot T_e \cdot \frac{E \cdot A_e}{L_e} \begin{pmatrix} L_{x_e} \\ L_{y_e} \end{pmatrix}$$

Agregacja wektora obciążeń termicznych p_T (metodą podobną do stosowanej w agregacji macierzy sztywności)

$$p_T := \sum_e \left(\text{LBM}(p_0, t_e, n_e, 1) - \text{LBM}(p_0, t_e, k_e, 1) \right)$$

$$p_T =$$

	1
1	42.714
2	14.238
3	31.929
4	-23.221
5	-9.288
6	-12.772
7	-33.425
8	-1.466
9	-31.929
10	23.221

kN

Kopiowanie Macierzy $\mathbf{K}$ i wektora $\mathbf{p}$ przed modyfikacją uwzględniającą warunki brzegowe

$$\underline{\mathbf{K}}_0 := \mathbf{K} \quad \underline{\mathbf{p}}_0 := \mathbf{p} - \mathbf{p}_T$$

Uwzględnienie warunków brzegowych

$$\underline{\mathbf{s}} := \begin{pmatrix} 1 \\ 2 \\ 9 \\ 10 \end{pmatrix} \quad \text{- globalne numery przemieszczeń węzłów blokowanych na podporach}$$

$$i := 1 \dots L_r \quad j := 1 \dots \text{rows}(\underline{\mathbf{s}})$$

$$\underline{\mathbf{K}}_{s_j, i} := 0 \quad \text{zerowanie wierszy}$$

$$\underline{\mathbf{K}}_{s_j, s_j} := 1 \frac{\text{kN}}{\text{m}} \quad \text{wstawianie jedności na przekątną macierzy sztywności}$$

$$\underline{\mathbf{p}}_{s_j} := 0 \quad \text{zerowanie wartości w wektorze "prawej strony"}$$

$$K_0 = \begin{array}{c|cccccccccc} & 1 & 2 & 3 & 4 & 5 & 6 & 7 & 8 & 9 & 10 \\ \hline 1 & 1.0 & 0.0 & 0.0 & 0.0 & 0.0 & 0.0 & 0.0 & 0.0 & 0.0 & 0.0 \\ 2 & 0.0 & 1.0 & 0.0 & 0.0 & 0.0 & 0.0 & 0.0 & 0.0 & 0.0 & 0.0 \\ 3 & -3979.6 & -3979.6 & 14646.5 & -613.7 & -968.5 & 2098.3 & -7800.0 & 1114.3 & -1898.5 & 1380.7 \\ 4 & -3979.6 & -3979.6 & -613.7 & 9689.3 & 2098.3 & -4546.4 & 1114.3 & -159.2 & 1380.7 & -1004.2 \\ 5 & -4685.7 & 878.6 & -968.5 & 2098.3 & 12348.2 & -1094.1 & -2008.3 & -2761.4 & -4685.7 & 878.6 \\ 6 & 878.6 & -164.7 & 2098.3 & -4546.4 & -1094.1 & 8672.8 & -2761.4 & -3797.0 & 878.6 & -164.7 \\ 7 & -4004.4 & -1334.8 & -7800.0 & 1114.3 & -2008.3 & -2761.4 & 15531.0 & -25.1 & -1718.3 & 3007.1 \\ 8 & -1334.8 & -444.9 & 1114.3 & -159.2 & -2761.4 & -3797.0 & -25.1 & 9663.4 & 3007.1 & -5262.4 \\ 9 & 0.0 & 0.0 & 0.0 & 0.0 & 0.0 & 0.0 & 0.0 & 0.0 & 1.0 & 0.0 \\ 10 & 0.0 & 0.0 & 0.0 & 0.0 & 0.0 & 0.0 & 0.0 & 0.0 & 0.0 & 1.0 \end{array} \cdot \frac{\text{kN}}{\text{m}}$$

$$\left| K_0 \cdot 1 \frac{\text{m}}{\text{kN}} \right| = 7.036 \times 10^{23} \quad - \text{wyznacznik macierzy } K_0 \text{ jest zawsze wi\u0119kszy od zera, } |K_0| > 0$$

$$p_0^T = \begin{array}{c|cccccccccc} & 1 & 2 & 3 & 4 & 5 & 6 & 7 & 8 & 9 & 10 \\ \hline 1 & 0.000 & 0.000 & -26.291 & 21.169 & 9.288 & 12.772 & 28.063 & -3.033 & 0.000 & 0.000 \end{array} \cdot \text{kN}$$

Rozwiązanie układu równań:

$$u := \text{lsolve}(K\theta, p\theta)$$

	1
1	0.0000
2	0.0000
3	-1.5658
4	4.5477
5	1.3606
6	6.2648
7	1.9886
8	2.7971
9	0.0000
10	0.0000

$u =$ $\cdot \text{mm}$

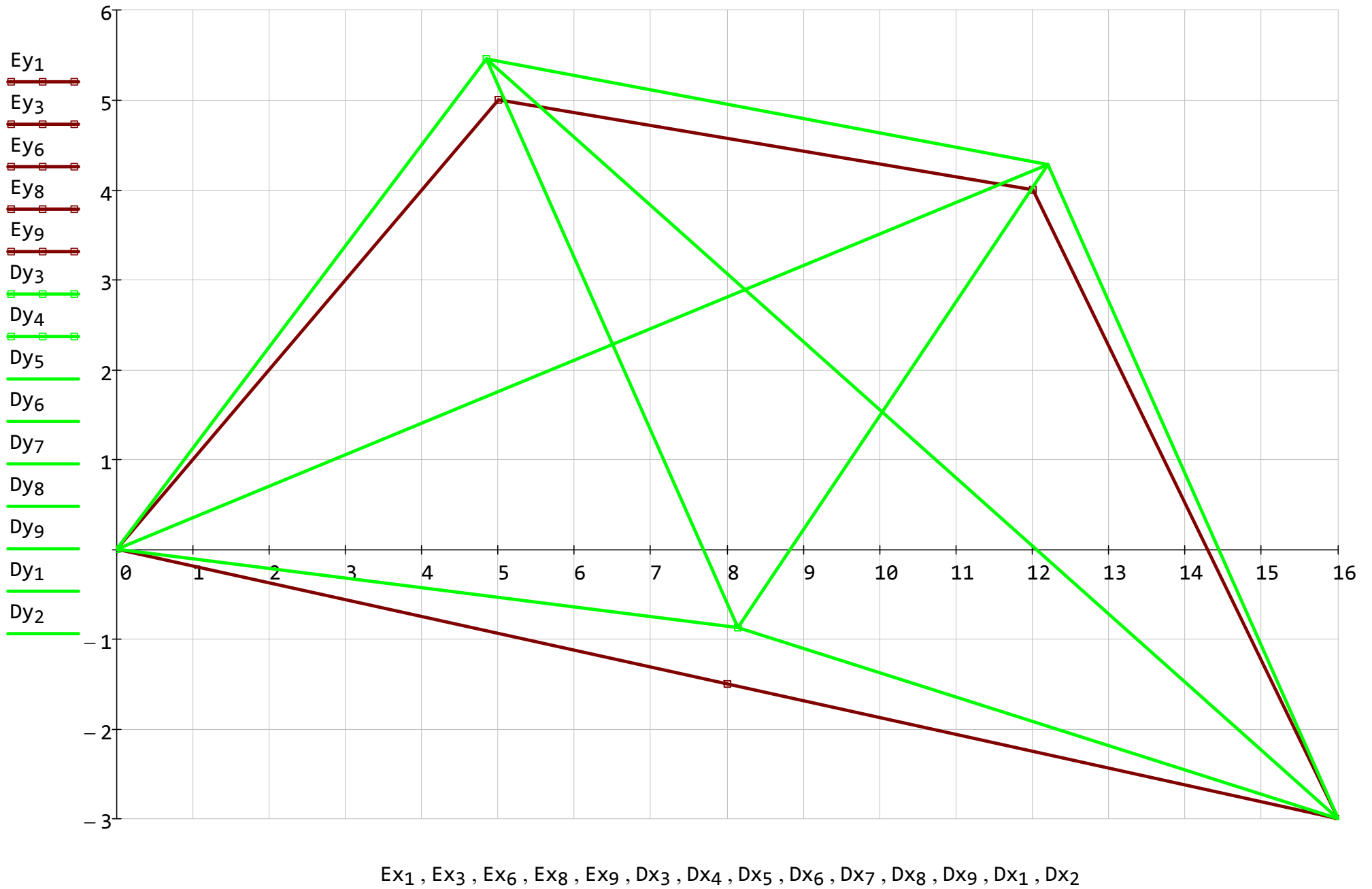
u - wektor przemieszczeń węzłowych

Rysunek przemieszczeń kratownicy pozwala kontrolować poprawność otrzymanych wyników

skala := 100

$$Dx_e := Ex_e + \text{skala} \cdot \begin{bmatrix} u_{(2 \cdot Wp_e - 1)} \\ u_{(2 \cdot Wk_e - 1)} \end{bmatrix}$$

$$Dy_e := Ey_e + \text{skala} \cdot \begin{bmatrix} u_{(2 \cdot Wp_e)} \\ u_{(2 \cdot Wk_e)} \end{bmatrix}$$

Obliczenie reakcji podpór

$$r := K \cdot u - p + pT$$

	1
1	18.279
2	-1.365
3	-0.000
4	-0.000
5	0.000
6	-0.000
7	0.000
8	-0.000
9	-18.554
10	7.916

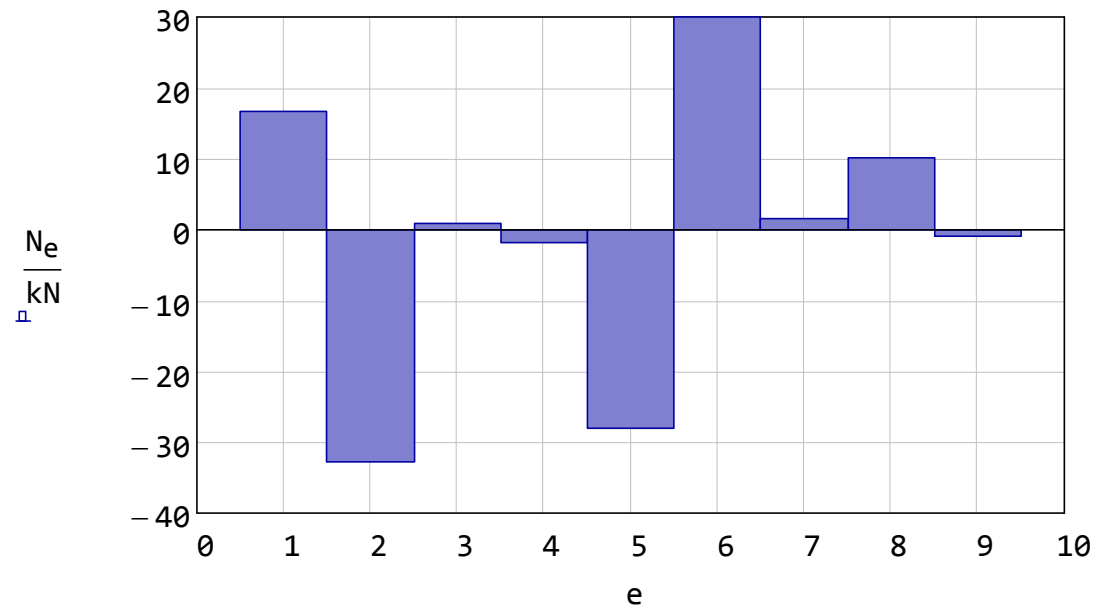
r = kN

Obliczenie sił wewnętrznych

$$N_e := \frac{E \cdot A_e}{(L_e)^2} \cdot \left[(u_2 \cdot w_{k_{e-1}} - u_2 \cdot w_{p_{e-1}}) \cdot L_{x_e} + (u_2 \cdot w_{k_e} - u_2 \cdot w_{p_e}) \cdot L_{y_e} \right] - \alpha t \cdot T_e \cdot E \cdot A_e$$

	1
1	16.782
2	-32.695
3	0.887
4	-1.835
5	-28.04
6	29.976
7	1.656
8	...

N = kN

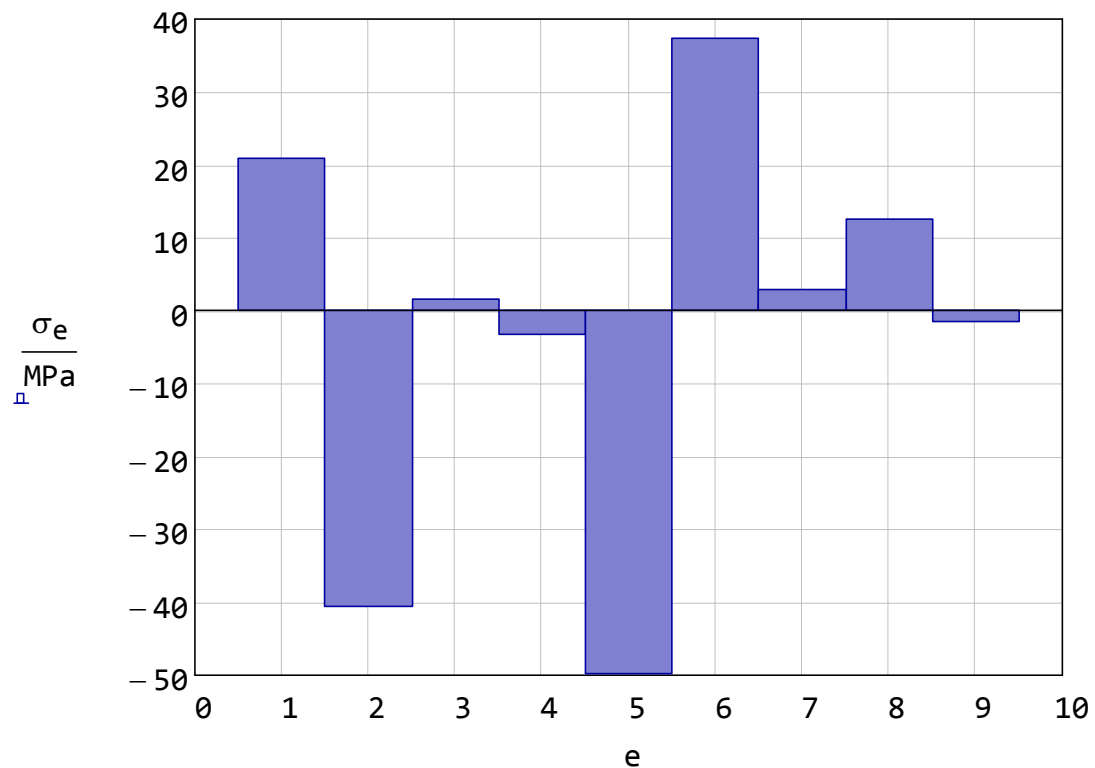
Obliczenie naprężeń

$$\sigma_e := \frac{E}{(L_e)^2} \cdot \left[(u_2 \cdot w_{k_{e-1}} - u_2 \cdot w_{p_{e-1}}) \cdot L_{x_e} + (u_2 \cdot w_{k_e} - u_2 \cdot w_{p_e}) \cdot L_{y_e} \right] - \alpha t \cdot T_e \cdot E$$

$\sigma =$

	1
1	20.874
2	-40.665
3	1.572
4	-3.253
5	-49.717
6	37.284
7	2.936
8	12.520
9	-1.572

·MPa

Obliczenie wyteżeń

f := 130MPa

$$w_e := \frac{\sigma_e}{f}$$

w =

	1
1	0.161
2	-0.313
3	0.012
4	-0.025
5	-0.382
6	0.287
7	0.023
8	0.096
9	-0.012

